

gjældende, at det ikke gjaldt Kjøbenhavn's Befæstning, men Forsvarssagen i det Hele, saa opnaar man dog kun at faae $\frac{1}{6}$ af alle Landets Mænd paa over 18 Aar paa Adressen! Man vil altsaa, forjaaviddt man vil paaberaabe sig Adressen, se, at Tilbagegangen i Stemningen for Kjøbenhavn's Befæstning er meget stærk fra 1876 til 1883. Den ærede 1ste Landssthingsmand for 11te Kredts (Termanen), som jo iøvrigt i saa mange, mange Spørgsmaal er min Meningsfælle, havde Udskilligt at indvende imod, hvad jeg havde sagt. Han udtalte nemlig, at naar jeg havde sagt, at det ikke kom an paa at øse Benge ud, men paa, at man fik noget virkelig Solidt for disse Benge, havde jeg glemt at tilføie, hvad det Solide var, jeg ønskede. Dertil skal jeg nu svare, at det er ikke min Sag og i det Hele taget ikke nogen enkelt Rigsdagsmands Sag, at udarbejde Planer for Forsvarsvæsenet, det er Regjeringens Sag, thi det er den, der raader over de tekniske Kræfter. Men det ærede Medlem kan gjerne have Ret i, at det dog er min Sag at give i det Mindste Anthyndinger af, hvad jeg mener i saa Henseende, og det skal jeg med Fornøielse gjøre efter den Foranledning, der er givet mig. Naar det er mig en Livsag at bygge og værges mit Land, ser jeg det første Middel dertil i at gjøre Alt, hvad man formaar for at ophjælpe Udviklingen, for at tage alle Kræfter i Brug, for at Landet kan blomstre i frodig Udvikling, baade i den ene og den anden Retning; thi i samme Grad, som det bliver Tilfældet, i samme Grad er jeg sikker paa, at man med Tillid kan se Fremtiden i Møde, idet ethvert som helst Arbejde for at fremme Landets Udvikling, baade i aandelig og materiel Henseende først og fremmest er et Arbejde for at bygge og værges vort Land. Men dernæst med Hensyn til, hvad der kan være at gjøre for at værges vort Land udadtil, skal jeg nævne en Tanke, jeg for Næsten tidligere har været en Modstander af, men som jeg i de senere Aar er bleven en varm Ven af, som ogsaa vover stærkt i vort Land og vinder mere og mere Sympathi i vort Folk, nemlig Neutralitetstanken. Det er, mener jeg, det bedste ydre Værn, vi kunne staae os. Hvis vi kunne staae denne Tanke anerkjendt i Europas Raad, hvis vi kunde oparbejde den saaledes, at Europas Stormagter ville tage den under Behandling og gjøre den til et europæisk Spørgsmaal, saaledes at det lykkedes os at opnaa Neutralitet i Lighed med Schweiz og Belgien, tror jeg som sagt, at det vilde være det bedste ydre Værn mod ydre Fjender, Naar jeg nævner Neutralitetstanken,

vil jeg med det Samme nævne en anden Ting, vore Modstandere saa ofte nævne i denne Forbindelse. Man siger nemlig, at naar vi vilde gaa ind paa at arbejde for Danmarks Neutralitet, gaar man med det Somme ind paa at styde det danske Sønderjylland fra sig. Nei, det er ikke Tilfældet. For mig og for vort Folk er Sønderjyllands Sag en Livsag, og jeg vil aldrig i Evighed være med til et Skridt, der gaar ud paa at styde de danske Sønderjyder fra os eller umuliggjøre deres fremtidige Forbindelse med os. Men det tror jeg heller ikke, at Neutralitetstanken vil bevirke, tværtimod tror jeg, at den maaste — jeg siger maaste — bedre en noget Andet vil være i Stand til at hjælpe os til at faae det danske Sønderjylland tilbage, thi man maa vel lægge Mærke til, at naar det kunde lykkes os, hvis vi fik en Regjering, der med Liv og Sjæl vilde arbejde for denne Tanke i Ublandet, at faae Europas Raad til at tage dette Spørgsmaal op, vilde det Spørgsmaal selvfølgelig komme til at ligge for, indenfor hvilke Grændser der skulde neutraliseres, og saa ligger det nær, at det sønderjydske Spørgsmaal ogsaa vilde komme ind under Afgjørelse med Hensyn til vore Grændser. Jeg kan nu ikke forstaa, at det store Tydsland i det Hele taget skulde have nogen særlig Interesse i at holde paa de Par Hundrede Tusinde danske Sønderjyder, naar det havde et neutraliseret Land ved Siden, som ikke laa og lurede paa at falde det i Ryggen. Jeg kan ikke forstaa, hvilken Interesse det skulde have af at holde paa Als og Dybbøl, naar det veed, at de ingeninde ville blive benyttede som Fæstningsværker imod det. En anden Indsigelse, man gjør mod Neutralitetstanken, vil jeg ogsaa nævne, idet man nemlig siger, at Vennerne af denne Tanke ønske en fuldstændig Afvæbning. Det er slet ikke Tilfældet, jeg ønsker ikke nogen fuldstændig Afvæbning, jeg vil aldeles ikke være med til dette, tværtimod, jeg forudtætter som givet, at vi absolut fremdeles bør have et Hærvæsen, og jeg forudsætter endvidere som givet — i den Henseende er jeg enig med det ærede Medlem — at skulle vi overhovedet have en Hær, skal den ogsaa have Støttepunkter, og jeg vil være med til at stemme for Støttepunkter i saa Tilfælde, der finansielt og militært svare til vore Evner.

Ordføreren (Blom): Det er kun en ganske kort Bemærkning, jeg har at gjøre i Anledning af en Ytring, der kom fra min ærede Ven, det 2de Medlem for 11te Kredts (Clausager). Taleren udtalte sig om,